FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT PHILIPPE LÉGER

föredraget den 20 januari 2000 *

1. Denna begäran om förhandsavgörande rör direktiv 79/112/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om märkning, presentation och reklam i fråga om livsmedel [1] (nedan kallat direktiv 79/112).

Oberlandesgericht Köln (Tyskland) vill veta huruvida användningen av beteckningen "naturrein" vad avser jordgubbssylt som innehåller gelébildaren pektin samt spår av bly, kadmium och pesticider är sådan att den skulle kunna vilseleda köparen i fråga om syltens egenskaper.

I — Tillämpliga bestämmelser

Direktiv 79/112 [2]

2. Direktiv 79/112 uppställer generella bestämmelser om märkning, presentation och reklam i fråga om livsmedel.

3. I artikel 2.1 stadgas följande:

"Märkningen och dess närmare utformning får inte

a) vara sådan att den på ett avgörande sätt skulle kunna vilseleda köparen, i synnerhet

i) om vad som är utmärkande för livsmedlet, särskilt dess slag, iden-

* Originalspråk: franska.

1 — Rådets direktiv av den 18 december 1978 (EGT L 33, s. 1; svensk specialutgåva, område 15, volym 2, s. 130), senast ändrat genom kommissionens direktiv 1999/10/EG av den 8 mars 1999 om undantag från bestämmelserna i artikel 7 i rådets direktiv 79/112/EEG om märkning av livsmedel (EGT L 69, s. 22).

2 — Domstolens handlingar innehåller inte någon uppgift om när sakförhållandena i tvisten i den nationella domstolen har uppstått. Vid fastställandet av vilken version av direktiv 79/112 som är tillämplig i detta fall, är jag således hänvisad till dagen för Oberlandesgericht Kölns beslut om begäran om förhandsavgörande, det vill säga den 2 december 1998. Vid denna tidpunkt var direktiv 79/112 senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 97/4/EG av den 27 januari 1997 (EGT L 43, s. 21).

titet, egenskaper, sammansättning, kvantitet, hållbarhet, ursprung eller härkomst, framställnings- eller produktionsmetod,

ii) genom att tillskriva livsmedlet verkningar eller egenskaper som det inte har,

iii) genom att antyda att livsmedlet har speciella egenskaper, då i själva verket alla liknande livsmedel har sådana egenskaper,

...”

4. Enligt artikel 3.1 gäller följande:

”Om något annat inte följer av artiklarna 4—14, är endast följande uppgifter obligatoriska vid märkning av livsmedel:

1) Det namn under vilket varan säljs.

2) Ingrediensförteckning.

...”

5. Enligt artikel 6.5 a gäller vidare följande:

”Ingrediensförteckningen skall omfatta samtliga ingredienser i livsmedlet i fallande storleksordning efter den vikt som ingrediensen hade vid framställningstidpunkten. Den skall föregås av en lämplig rubrik som innehåller ordet ’ingredienser’.”

6. Artikel 15 i direktiv 79/112 stadgar följande:

”1. Medlemsstater får inte förbjuda handel med livsmedel som följer reglerna i detta direktiv genom att tillämpa nationella icke harmoniserade bestämmelser för märkning och presentation av vissa livsmedel eller av livsmedel i allmänhet.

2. Punkt 1 gäller inte nationella icke harmoniserade bestämmelser som motiveras av att man vill

...

— förebygga oredlighet, såvida inte sådana bestämmelser kan befaras hindra tillämpningen av de definitioner och regler som fastställts genom detta direktiv,

...”

Tysk lagstiftning

7. 17 § Lebensmittel- und Bedarfungsgegenständegesetz (lag om livsmedel och konsumtionsvaror, nedan kallad LMBG) innehåller bestämmelser som syftar till att skydda konsumenter mot vilseledande.

8. Enligt 17 § första stycket punkt 4 LMBG är det förbjudet att ”vid marknadsföring av livsmedel som innehåller tillsatser eller rester av tillåtna ämnen, i den mening som avses i 14 och 15 §§... använda uttryck eller andra uppgifter som antyder att livsmedlet är naturligt, helt naturligt (’naturrein’) eller fritt från rester eller föroreningar”. [3]

9. Enligt 17 § första stycket punkt 5 LMBG är det vidare förbjudet att ”yrkesmässigt saluföra livsmedel med namn, uppgifter eller presentationer som kan vara vilseledande”.

10. Dessutom stadgar 47 a § första stycket LMBG följande:

”... produkter i denna lags mening, vilka lagligen tillverkas och saluförs i en annan

3 — 14 § LMBG förbjuder försäljning av otillåtna växtskyddsmedel, gödningsmedel och pesticider. Enligt 15 § LMBG är det förbjudet att sälja djurfoder som innehåller ämnen med farmakologisk verkan (punkt 11 i Darbos yttrande).

medlemsstat i Europeiska gemenskapen... får införas och saluföras i landet, även om de inte uppfyller kraven i Förbundsrepubliken Tysklands föreskrifter om livsmedel. Den första meningen gäller inte för produkter som

1. inte är förenliga med förbuden i §§ 8, 24 eller 30, eller

2. inte uppfyller kraven i andra föreskrifter som har antagits av hälsoskäl, om det inte genom offentliggörande i Bundesanzeiger av ett förbundsministerbeslut med allmän giltighet har erkänts att produkterna får saluföras i Förbundsrepubliken Tyskland."

II — Bakgrund

11. Bolaget Adolf Darbo AG (nedan kallat Darbo) har sitt säte i Österrike. Darbo saluför där och i Tyskland en jordgubbssylt under varumärket "d'arbo naturrein" och beteckningen "Garten Erdbeer" (jordgubbar från trädgården).

12. På etiketten anges följande:

"Familjen Darbo började framställa sylt redan år 1879. Än i dag framställs d'arbo-sylt enligt samma traditionella tyrolska recept. Sylten kokas och omrörs försiktigt. På detta sätt förstörs inte de viktiga vitaminerna och fruktens naturliga arom bevaras.

Darbo AG, 6135 Stans,
Tyrol. Österrike

JORDGUBBAR

Prima sylt

Framställd av minst 50 g frukt per 100 g. Total sockerhalt 60 g per 100 g. Förvaras kallt efter öppnande.
Ingredienser: jordgubbar, socker, koncentrerad citronjuice, pektin.

---

450 g"

13. Den av Darbo framställda sylten innehåller gelébildaren pektin. Enligt beslutet om begäran om förhandsavgörande [4] består denna gelébildare av "syror i utspädd koncentration, företrädesvis av inre delar av citrusfruktskal, fruktrester och finhackade sockerrör".

14. Sylten innehåller även spår av följande rester: < 0,01 mg bly per kg, 0,008 mg kadmium per kg samt pesticider, närmare bestämt 0,016 mg procymidon per kg och 0,005 mg vinklozolin per kg.

15. I Österrike är det enligt Österreiches Lebensmittelbuch (den österrikiska livmedelslagsamlingen, nedan kallad ÖLMB) tillåtet att använda beteckningen "naturrein" på den av Darbo framställda sylten. Denna lagstiftning föreskriver följande: [5] "Prima sylt och lättsylt får, under förutsättning att produkterna framställs utan användning av livsmedelssyror och salter därav utan i stället med användning av färsk eller fysikaliskt hållbar citronjuice (citronjuicekoncentrat) och utan stärkelsesirap, märkas med beteckningen 'naturrein'. Oavsett förpackningsstorlek får sådana produkter inte konserveras kemiskt."

16. Verein gegen Unwesen in Handel und Gewerbe Köln eV (förening mot illojal konkurrens, nedan kallad föreningen) har väckt talan i Tyskland och yrkat att Darbo skall åläggas att upphöra med att använda beteckningen "naturrein". Föreningen anser att denna beteckning i tre hänseenden strider mot bestämmelserna i 17 § första stycket punkterna 4 och 5 LMBG.

För det första utgör gelébildaren pektin en tillsats, som konsumenterna inte förväntar sig finna i en sylt som säljs med beteckningen "naturrein". För det andra är beteckningen "naturrein" sådan att den skulle kunna vilseleda konsumenten, eftersom luften och marken där frukterna odlas är exponerade för föroreningar. För det tredje kan den omtvistade produkten inte betecknas som "naturrein", eftersom den innehåller rester av bly, kadmium och pesticider.

17. Darbo har i den hänskjutande domstolen gjort gällande att beteckningen "naturrein" inte är vilseledande.

Darbo har hävdat att konsumenten, mot bakgrund av de föroreningar som finns i luft och mark, förväntar sig att det kan förekomma giftiga ämnen i livsmedel. Vidare vet konsumenten att det omöjligt att framställa sylt utan att använda gelé-

4 — Sid. 3 i begäran om förhandsavgörande.

5 — Kapitel B 5 i tredje upplagan av ÖLMB med rubriken "sylt och andra fruktprodukter", fastställer villkoren för marknadsföring av "prima sylt" med beteckningen "naturrein". Den återgivna bestämmelsen återfinns i 24 § ÖLMB (jfr punkt 2 i den österrikiska regeringens yttrande och punkt 13 i Darbos yttrande).

bildare, varvid pektin är en välkänd sådan. Darbo menar vidare att man har rätt att marknadsföra sin sylt i Tyskland, enligt 47 a § första stycket LMBG och artiklarna 30 och 36 i EG-fördraget (nu artiklarna 28 EG och 30 EG i ändrade lydelser), eftersom livsmedlet i fråga lagligen tillverkas och marknadsförs i Österrike under varumärket "d'arbo naturrein".

III — Tolkningsfrågan

18. Eftersom Oberlandesgericht var tveksam i fråga om tillämpningsområdet för artikel 2.1 a i i direktiv 79/112 beslutade den att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfråga till domstolen:

"Står det i strid med nämnda bestämmelse i märkningsdirektivet att sylt som framställs i en medlemsstat (Österrike) och där och i en annan medlemsstat (Förbundsrepubliken Tyskland) försäljs med beteckningen 'naturrein', när sylten innehåller gelébildaren pektin och < 0,01 mg bly per kg (AAS), 0,008 mg kadmium per kg, 0,016 mg procymidon per kg och 0,005 mg vinklozolin per kg?"

IV — Inledande synpunkter

19. Darbo har i sitt skriftliga yttrande[6] gjort gällande att den hänskjutande domstolens fråga är opreciserad och att en prövning skall ske utifrån bestämmelserna i artikel 30 i EG-fördraget. Darbo föreslår följaktligen att tolkningsfrågan skall omformuleras för att kunna få svar på frågan huruvida förbudet i 17 § första stycket punkterna 4 och 5 LMBG, som medför att den omtvistade sylten inte får säljas i Tyskland under varumärket "d'arbo naturrein", utgör en åtgärd med motsvarande verkan som grundar sig på tvingande bestämmelser om konsumentskydd.

20. Härvidlag har jag tre synpunkter.

21. *För det första* synes detta förslag inte vara förenligt med Oberlandesgericht Kölns beskrivning av de faktiska omständigheterna.

Oberlandesgericht Köln har i sitt beslut om begäran om förhandsavgörande[7] konstate-

6 — Punkt 9.

7 — Sidorna 6 och 7 i begäran om förhandsavgörande.

rat att användningen av beteckningen "naturrein" strider mot 17 § första stycket punkt 4 LMBG. Trots nämnda förbud får sylten enligt 47 § a första stycket LMBG säljas i Tyskland, om den lagligen tillverkas och säljs i Österrike. Med denna begäran om förhandsavgörande vill Oberlandesgericht Köln få klarhet i om dessa förutsättningar är uppfyllda. Den vill förvissa sig om att det inte strider mot artikel 2.1 a i i direktiv 79/112 att den omtvistade sylten lagligen framställs och säljs i Österrike under beteckningen "naturrein". Härav framgår att EG-domstolen inte har tillfrågats om huruvida de tyska bestämmelserna är förenliga med artikel 30 i EG-fördraget.

22. *För det andra* ankommer det uteslutande på de nationella domstolarna att, mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i varje enskilt mål, bedöma såväl om ett förhandsavgörande är nödvändigt för att döma i saken som relevansen av de frågor som ställs till domstolen. [8] Artikel 177 i EG-fördraget (nu artikel 234 EG) medger således inte att EG-domstolen pröva grunderna för beslutet om begäran om förhandsbesked. [9]

23. *För det tredje* skulle de av Darbo föreslagna omformuleringarna enligt min mening knappast få någon inverkan på svaret på tolkningsfrågan.

Inom ramen för bestämmelserna i artiklarna 30 och 36 i EG-fördraget prövar EG-domstolen enligt fast rättspraxis om det konsumentskydd som eftersträvas genom de omtvistade nationella bestämmelserna inte kan uppnås med medel som är mindre ingripande för den fria rörligheten för varor än vad ett försäljningsförbud avseende det berörda livsmedlet är. [10] I detta sammanhang har EG-domstolen uttalat följande: "Artikel 30 i EG-fördraget förhindrar tillämpningen av nationella regler enligt vilka det av hänsyn till konsumentskyddet är förbjudet att saluföra livsmedel som lagligen tillverkas och saluförs i en annan medlemsstat, under förutsättning att konsumentskyddet är säkerställt genom *märkning som överensstämmer med bestämmelserna i rådets direktiv 79/112/EEG*." [11]

8 — Se särskilt dom av den 27 oktober 1993 i mål C-127/92, Enderby (REG 1993, s. I-5535), punkt 10, av den 3 mars 1994 i de förenade målen C-332/92, C-333/92 och C-335/92, Eurico Italia m. fl. (REG 1994, s. I-711), punkt 17, av den 7 juli 1994 i mål C-146/93, McLachlan (REG 1994, s. I-3229), punkt 20 och av den 16 juli 1998 i mål C-264/96, ICI (REG 1998, s. I-4695), punkt 15.

9 — Se särskilt dom av den 19 december 1968 i mål 13/68, Salgoil (REG 1968, s. 661 och 672), och av den 26 november 1998 i mål C-7/97, Bronner (REG 1998, s. I-7791), punkt 17.

10 — Se till exempel dom av den 10 november 1982 i mål 261/81, Rau (REG 1982, s. 3961), särskilt punkt 17, och av den 12 mars 1987 i mål 176/84, kommissionen mot Grekland (REG 1987, s. 1193), särskilt punkt 29.

11 — Dom av den 9 februari 1999 i mål C-383/97, van der Laan (REG 1999, s. I-731), punkt 1 i domslutet (min kursivering).

I detta fall är den av Oberlandesgericht Köln ställda frågan av liknande slag, nämligen just huruvida märkningen av den omtvistade sylten står i överensstämmelse med bestämmelserna i direktiv 79/112.

24. Jag anser således att det saknas skäl att omformulera tolkningsfrågan på sätt som Darbo har föreslagit.

V — Svaret på tolkningsfrågan

25. Den hänskjutande domstolen vill i huvudsak få veta om användningen av beteckningen "naturrein" avseende en jordgubbssylt som innehåller gelébildaren pektin liksom — i den omfattning som anges i tolkningsfrågan — spår av bly, kadmium och pesticider skulle kunna vilseleda konsumenten, i fråga om livsmedlets egenskaper, i den mening som avses i artikel 2.1 a i, i direktiv 79/112.

26. Härvidlag skall det erinras om att EG-domstolen redan vid ett flertal tillfällen har befattat sig med frågan huruvida en beteckning, ett märke eller en uppgift, enligt bestämmelserna i EG-fördraget eller enligt sekundärrättsliga bestämmelser skulle kunna vara vilseledande. [12] Av rättspraxis framgår att domstolen har prövat huruvida beteckningen, märket eller uppgiften i fråga skulle kunna vilseleda konsumenten, med beaktande av "de förväntningar som en normalt informerad samt skäligen uppmärksam och upplyst genomsnittskonsument kan tänkas ha". [13]

27. Det är således mot bakgrund av detta kriterium som jag, med beaktande av förekomsten av de omtvistade ämnena i d'arbosylten, kommer att pröva huruvida användningen av beteckningen "naturrein" är sådan att den skulle kunna vilseleda konsumenten i fråga om livsmedlets egenskaper.

Förekomst av pektin

28. Pektin är en "gelébildare" i den mening som avses i bestämmelserna i direktiv 95/2/

12 — Se till exempel dom av den 7 mars 1990 i mål C-362/88, GB-Inno-BM (REG 1990, s. I-667), av den 13 december 1990 i mål C-238/89, Pall (REG 1990, s. I-4827), av den 18 maj 1993 i mål C-126/91, Yves Rocher (REG 1993, s. I-2361), av den 2 februari 1994 i mål C-315/92, Verband Sozialer Wettbewerb "Clinique" (REG 1994, s. I-317), av den 29 juni 1995 i mål C-456/93, Langguth (REG 1995, s. I-1737) och av den 6 juli 1995 i mål C-470/93, Mars (REG 1995, s. I-1923).

13 — Dom av den 16 juli 1998 i mål C-210/96, Gut Springenheide och Tusky (REG 1998, s. I-4657), punkt 31. Se även domen i det ovannämnda målet Mars, punkt 24, samt dom av den 28 januari 1999 i mål C-303/97, Sektkellerei Kessler (REG 1999, s. I-513), punkt 36.

EG om andra livsmedelstillsatser än färgämnen och sötningsmedel. [14] Det rör sig om en tillsats som ger ett livsmedel viss konsistens genom att bilda en gel. [15]

29. Användningen av pektin i "prima" sylt regleras huvudsakligen av två EG-rättsakter: nämnda direktiv 95/2 och direktiv 79/693/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om sylt, gelé och marmelad samt kastanjemos. [16]

I direktiv 95/2 förekommer pektin i ett flertal ämnen som kan tillsättas i "prima" sylt, [17] i enlighet med principen "*quantum satis*". [18] Uttrycket "*quantum satis*" innebär att det inte finns någon angiven maximihalt men att tillsatserna skall användas enligt god tillverkningssed. [19]

För övrigt medger även direktiv 79/693 användning av pektin vid tillverkningen av "prima" sylt. [20]

30. Pektin kan förekomma i flytande och i fast form. Av bestämmelserna i direktiv 95/2 och 79/693 framgår att pektin i fast form utgör en *tillsats* (E 440) [21] och att flytande pektin betraktas som en *ingrediens*. [22]

31. I detta fall har det inte angetts i beslutet om begäran om förhandsavgörande huruvida Darbo använde pektin i flytande eller fast form. Under alla förhållanden är, vilket kommissionen med rätta har understrukit, detta inte avgörande för bedömningen av huruvida den omtvistade märkningen står i överensstämmelse med bestämmelserna i direktiv 79/112.

32. Enligt artikel 6.4 a i detta direktiv gäller följande: "Med *ingrediens* menas varje ämne, inklusive *tillsatser*, som använts i tillverkningen eller beredningen av ett livsmedel och som finns kvar i den färdiga produkten, om än i annan form." [23]

14 — Europaparlamentets och rådets direktiv av den 20 februari 1995 (EGT L 61, s. 1), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 96/85 EG av den 19 december 1996 (EGT L 86, 1997, s. 4) samt 98/72/EG av den 15 oktober 1998 om ändring av direktiv 95/2/EG om andra livsmedelstillsatser än färgämnen och sötningsmedel (EGT L 295, s. 18), nedan direktiv 95/2.

15 — Artikel 1.3 n i direktiv 95/2.

16 — Rådets direktiv av den 24 juli 1979 (EGT L 205, s. 5; svensk specialutgåva, område 13, volym 10, s. 43), i dess lydelse enligt rådets direktiv 80/1276/EEG av den 22 december 1980 om ändring, med anledning av Greklands anslutning, av direktiven 76/893/EEG, 79/693/EEG och 80/777/EEG i fråga om beslutsmässig majoritet vid röstning i Ständiga livsmedelkommittén (EGT L 375, s. 77; svensk specialutgåva, område 13, volym 11, s. 86), och enligt rådets direktiv 88/593/EEG av den 18 november 1988 (EGT L 318, s. 44; svensk specialutgåva, område 13, volym 17, s. 142), nedan direktiv 79/693.

17 — Direktiv 79/693 definierar "prima" sylt som "en blandning som fått en lämplig geléartad konsistens och som består av sockerarter och fruktkött..." (bilaga I, A, punkt 1).

18 — Bilaga I och II till direktiv 95/2.

19 — Artikel 2.8 i direktiv 95/2.

20 — Artikel 5, jämförd med bilagorna I, A, punkt 1 och III, A, punkt 1, sista strecksatsen samt III, B till direktiv 79/693.

21 — Bilaga III, B, till direktiv 79/693 och bilagorna I och II till direktiv 95/2.

22 — Bilaga III, A, punkt 1, sista strecksatsen, till direktiv 79/693 och artikel 1.5 b i direktiv 95/2.

23 — Min kursivering.

33. Detta innebär att det av Darbo använda pektinet, vare sig det har varit i flytande (ingrediens) eller fast form (tillsats), ovillkorligen skall anges på den ingrediensförteckning som följer produkten.

34. Märkningen av den omtvistade sylten uppfyller detta krav. Under rubriken "*Ingredienser*" anges tydligt att sylten innehåller "*jordgubbar, socker, citronjuicekoncentrat*" och "*gelébildaren pektin*".

35. Märkningen står således i överensstämmelse med artikel 3.1 punkt 2, liksom

artikel 6.4 a och 6.5 a i direktiv 79/112.

36. Här bör inskjutas att, förutom de obligatoriska beteckningar om vilka det stadgas i direktiv 79/112, direktiv 79/693 innehåller särskilda föreskrifter om märkning av sylt.[24] Enligt dessa föreskrifter måste märkningen på förpackningar med "prima" sylt innehålla:

"orden 'gjord av... g frukt per 100 g', där den angivna siffran utvisar den mängd per 100 g färdig vara som ingår av... fruktkött..."[25]

liksom

"orden 'sammanlagd sockerhalt... g per 100 g, där den angivna siffran utvisar det värde som bestämts hos den färdiga varan med refraktometer vid +20 °C...".[26]

37. Märkningen av den omtvistade produkten uppfyller även dessa båda tillkommande krav. Märkningen anger att sylten är "*Framställd av minst 50 g frukt per 100 g*" och att den innehåller en "*sammanlagd sockerhalt [om] 60 g per 100 g*".

38. Mot denna bakgrund anser jag att beteckningen "naturrein" inte är sådan att den skulle kunna vilseleda köparen i fråga om den omtvistade produktens sammansättning.

39. Enligt EG-domstolens dom av den 26 oktober 1995 kan man nämligen "utgå

24 — Enligt direktiv 79/112 får nämligen "[g]emenskapsbestämmelser som gäller endast för vissa livsmedel... innehålla föreskrifter om att andra uppgifter än de som anges i artikel 3 skall framgå av märkningen" (artikel 4.2 första stycket).

25 — Artikel 7.3 a i direktiv 79/693.

26 — Artikel 7.3 b i direktiv 79/693.

från att de konsumenter vars beslut att köpa en produkt avgörs av den ifrågavarande produktens sammansättning, *först läser den ingrediensförteckning* som enligt... [direktiv 79/112] är en obligatorisk uppgift". [27]

I detta fall upplyses den normalt informerade samt skäligen uppmärksamma och upplysta genomsnittskonsumenten, som läser ingrediensförteckningen, genast om att d'arbo-sylten innehåller gelébildaren pektin. Konsumenten kan därmed utifrån den omtvistade märkningen fatta sitt beslut med full kännedom om sakförhållandena och, i förekommande fall, bilda sig en uppfattning om den exakta betydelsen av beteckningen "naturrein".

40. EG-domstolen har vidare uttalat att "en medlemsstat inte kan hävda att en ingrediensförteckning som överensstämmer med artikel 3 i direktiv [79/112] trots allt innebär oredlighet i den mening som avses i artikel 15.2 i direktiv [79/112]". [28]

41. Eftersom den omtvistade syltens ingrediensförteckning överensstämmer med såväl artikel 3 i direktiv 79/112 som bestämmelserna i direktiv 79/693, kan det inte anses att den är sådan att den skulle kunna vilseleda köparen.

Förekomst av bly-, kadmium- och pesticidrester

42. Föreningens övriga anmärkningar rör de i d'arbo-sylten fastställda spåren av bly-, kadmium- och pesticidrester.

43. Såsom kommissionen med all rätt har understrukit är nämnda rester inte några "ingredienser" i den mening som avses i artikel 6.4 i direktiv 79/112. Inte heller förekommer de på förteckningen över obligatoriska uppgifter i artikel 3.1 i samma direktiv. Dessa uppgifter på den omtvistade syltens förpackning är således inte obligatoriska enligt direktiv 79/112.

44. Det återstår emellertid att, mot bakgrund av förekomsten av nämnda rester, pröva huruvida beteckningen "naturrein" är sådan att den skulle kunna vilseleda köparen i fråga om livsmedlets egenskaper i den mening som avses i artikel 2.1 a i, i direktiv 79/112. [29]

45. Märkningen av d'arbo-sylten innehåller ett antal uppgifter om tillverkningssättet. Sålunda anges att sylten har fram-

27 — Mål C-51/94, kommissionen mot Tyskland (REG 1995, s. I-3599), punkt 34 (min kursivering).

28 — Domen i det ovannämnda målet van der Laan, punkt 37.

29 — Se härvidlag domen i det ovannämnda målet van der Laan, punkterna 39 och 40.

ställts efter ett tyrolskt recept som har funnits hos familjen Darbo sedan 1879. Enligt detta recept skall sylten "värmas upp och omröras försiktigt" för att bevara viktiga vitaminer och den naturliga fruktaromen. Vidare anges att sylten har framställts av "jordgubbar från trädgården".

46. Mot bakgrund av dessa upplysningar anser jag att beteckningen "naturrein" inte är sådan att den skulle kunna vilseleda köparen i fråga om *sättet att bereda* de bär som livsmedlet består av. I synnerhet synes nämnda beteckning inte kunna ge intryck av att den omtvistade sylten är en "ekologisk" produkt.

47. I handeln presenteras produkter som är ekologiskt framställda i allmänhet under beteckningarna "eko" eller "ekologisk". [30] Produkterna kan även vara försedda med uppgifter som på ett eller annat sätt syftar på ett ekologiskt produktionssätt. [31] Som ovan har angetts innehåller märkningen av d'arbo-sylten inte någon uppgift av detta slag.

48. Däremot kvarstår frågan om "en normalt informerad samt skäligen uppmärksam och upplyst genomsnittskonsument" kan förvänta sig förekomsten av spår av bly-, kadmium- och pesticidrester i en sylt som säljs under beteckningen "naturrein".

49. Kommissionen har i sitt skriftliga yttrande [32] föreslagit att EG-domstolen skall fastställa ett exakt kriterium för avgörandet av denna fråga. Kommissionen anför att ett flertal gemenskapsrättsliga texter anger maximigränser för bly-, kadmium-och pesticidrester i livsmedel och föreslår, i enlighet härmed, att en jämförelse görs mellan de av den hänskjutande domstolen angivna värdena och de på gemenskapsnivå fastställda maximivärdena. Kommissionen anser att beteckningen "naturrein" är sådan att den skulle kunna vilseleda köparen endast i de fall då de i den omtvistade sylten uppmätta värdena betydligt överstiger de på gemenskapsnivå fastställda maximivärdena.

50. Den finska regeringen däremot [33] har invänt emot ett sådant kriterium. Den understryker att samtliga livsmedel som uppfyller de gemenskapsrättsliga kraven i detta avseende är att betrakta som "rena". Om den omtvistade sylten uppfyller dessa krav kan därför beteckningen "naturrein"

30 — Se artikel 2 i rådet förordning (EEG) nr 2092/91 av den 24 juni 1991 om ekologisk produktion av jordbruksprodukter och uppgifter därom på jordbruksprodukter och livsmedel (EGT L 198, s. 1; svensk specialutgåva, område 15, volym 10, s. 124).

31 — Se tredje övervägandet liksom artikel 1.1 i förordning nr 2092/91.

32 — S. 7 f.

33 — Se särskilt punkt 13 i dess skriftliga yttrande.

anses strida mot artikel 2.1 a iii i direktiv 79/112. Beteckningen antyder nämligen i sådant fall "att livsmedlet har speciella egenskaper, medan i själva verket alla liknande livsmedel har sådana egenskaper".

51. Enligt min bedömning skulle i detta fall beteckningen "naturrein" kunna vilseleda konsumenten i fråga om livsmedlets egenskaper i två fall.

För det första är beteckningen "naturrein" sådan att den skulle kunna vilseleda köparen om den skulle vara oförenlig med spåren av bly-, kadmium- och pesticidrester i den omtvistade sylten. I sådant fall skulle livsmedlet innehålla giftiga eller förorenande ämnen som uppenbarligen inte är förenliga med beteckningen "naturrein".

För det andra skulle beteckningen "naturrein", när det finns spår av bly-, kadmium- och pesticider, vara ägnad att vilseleda köparen när halten av dessa rester är särskilt hög. I så fall innehåller livsmedlet så höga halter bly-, kadmium- och pesticidrester att det uppenbart inte kan betecknas som "naturligt". I detta fall skulle vidare den omständigheten att märkningen av sylten inte upplyser köparen om dessa rester, utgöra ett vilseledande av konsumenten i den mening som avses i direktiv 79/112.

52. Den första hypotesen väcker frågan i vilken omfattning bly, kadmium och pesticider finns i den naturliga livsmiljön.

53. Den andra hypotesen ansluter sig till det av kommissionen föreslagna kriteriet i så måtto att den förutsätter en jämförelse mellan de av den hänskjutande domstolen angivna värdena och de på gemenskapsnivå fastställda maximivärdena.

54. Innan jag prövar dessa båda hypoteser, vill jag — med ledning av ett antal rättsfall — erinra om hur EG-domstolens prövning av eventuellt vilseledande beteckningar, märken eller reklam går till.

55. Det ovan nämnda målet Pall rörde ett märke som bar symbolen (för engelskans registered), för att visa att det handlade om ett registrerat varumärke. Enligt tysk rätt kunde man förbjuda försäljningen av en

produkt som bar märket när varumärket inte var inregistrerat i Tyskland utan i en annan medlemsstat. Det gjordes gällande att detta förbud var motiverat, eftersom märket vilseledde konsumenten om varumärket inte var inregistrerat i de länder där varorna såldes.

EG-domstolen tillbakavisade denna argumentation med motiveringen att "*även om det kan antas att konsumenterna eller vissa av dem skulle kunna vilseledas på denna punkt*, kan en sådan risk inte motivera ett sådant betydande hinder för den fria rörligheten av varor". [34]

56. Även det ovannämnda rättsfallet Mars gällde en tysk bestämmelse, vilken förbjöd import av i Frankrike lagligen försåld glass med beteckningen "+ 10 %" och där glassbiten hade gjorts större i samband med en reklamkampanj. Den nationella domstolen ställde frågan om beteckningen "+ 10 %" skulle kunna vara vilseledande, särskilt eftersom priset i handeln hade höjts i motsvarande mån.

EG-domstolen fastslog att "... Mars i själva verket inte har utnyttjat reklamkampanjen för att höja försäljningspriset, och det finns inte något i handlingarna som tyder på att detaljisterna själva skulle ha höjt sina priser". [35] Vidare tillade domstolen att "under alla förhållanden... utgör blotta risken för att importörerna och detaljisterna skall höja priset på varorna och att konsumenten till följd därav skulle kunna vilseledas, inte tillräckligt skäl för ett generellt förbud som skulle kunna innebära ett hinder för handeln inom gemenskapen". [36]

57. Slutligen gällde domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Tyskland — bland annat — hollandaise- och bearnaisesås. I Tyskland fick såser framställda med vegetabiliskt fett som bas endast saluföras om produkten förutom en ingrediensförteckning var försedd med uppgift om att den innehöll vegetabiliskt fett. Den tyska regeringen, som anklagades för att ha åsidosatt sina skyldigheter enligt artikel 30 i EG-fördraget, förklarade att det omtvistade kravet syftade till att göra konsumenten uppmärksam på ingredienser som den inte väntade sig och att framställningen av dessa såser skiljde sig från vad som var brukligt i Tyskland.

34 — Domen i det ovannämnda målet Pall, punkt 19 (min kursivering).

35 — Ovannämnda domen Mars, punkt 19.

36 — Domen i det ovannämnda målet Mars, punkt 19 (min kursivering). Domstolen har under alla förhållanden hänvisat till att "denna ståndpunkt inte utesluter att medlemsstaterna i förekommande fall genom att vidta lämpliga åtgärder reagerar på förfaranden som bevisligen vilseleder konsumenten".

Enligt EG-domstolen tillförsäkrades konsumenterna denna upplysning genom produkternas ingrediensförteckning. EG-domstolen tillade följande: "*Även om konsumenterna, i vissa fall, kan vilseledas är denna fara ringa* och kan därför inte motivera ett hinder, i form av det omtvistade kravet, för den fria rörligheten för varor." [37]

58. Av dessa olika domar framgår att EG-domstolen för att bestämma huruvida en beteckning, ett märke eller reklam skulle kunna vilseleda konsumenten, tillämpar ett slags *minimi*regel [38]. Domstolen menar att det endast föreligger ett vilseledande om risken för vilseledande är tillräckligt allvarlig eller påtaglig.

59. Dessutom har domstolen i en dom av den 26 november 1996 i målet Graffione, fastställt

"att en risk för att konsumenten vilseleds endast är överordnad den fria rörligheten för varan och därmed motiverar handelshinder, *när risken är tillräckligt allvarlig*". [39]

60. Kravet på en "tillräckligt allvarlig risk" för att konsumenten skall vilseledas utgör således en del av fast rättspraxis.

61. Med hänsyn till detta krav anser jag att domstolen i detta fall borde kunna tillämpa dubbla kriterier vid sin prövning av om beteckningen "naturrein" är sådan att den kan vilseleda konsumenterna. Enligt dessa dubbla kriterier:

a) är beteckningen "naturrein" sådan att den skulle kunna vilseleda köparen om användningen av denna beteckning är klart oförenlig med förekomsten av spår av bly- kadmium- och pesticidrester i den omtvistade sylten;

b) om så inte är fallet är beteckningen "naturrein" ändå sådan att den skulle kunna vilseleda köparen om användningen av denna beteckning är klart oförenlig med de i en den omtvistade sylten uppmätta värdena av nämnda rester.

62. Dessa dubbla kriterier fångar upp de två fall av vilseledande som har nämnts ovan. [40]

37 — Domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Tyskland, punkt 34 (min kursivering).

38 — Se även domen i de ovannämnda målen Clinique, punkterna 20—23 och van der Laan, punkterna 41—42.

39 — Mål C-313/94 (REG 1996, s. I-6039), punkt 24 (min kursivering).

40 — Se ovan punkt 51.

Uppenbar oförenlighet mellan beteckningen "naturrein" och förekomsten av spår av bly-, kadmium- och pesticidrester i den omtvistade sylten

63. Bly och kadmium kan beskrivas som "främmande ämnen" i den mening som avses i bestämmelserna i förordning (EEG) nr 315/93 om fastställande av gemenskapsförfaranden för främmande ämnen i livsmedel. [41] Det rör sig om "varje ämne som inte med avsikt har tillsatts ett livsmedel utan endast finns i detta livsmedel som en följd av produktion... eller som en följd av någon miljöbetingad förorening". [42]

64. Bly och kadmium är tungmetaller som till följd av miljöförstöring återfinns i luften och på jordytan. [43]

65. Ett flertal gemenskapsrättsliga texter bekräftar förekomsten av dessa båda ämnen i vår naturliga miljö.

När det gäller bly anger exempelvis direktiv 84/884EEG [44] att "[a]nvändningen av bly orsakar för närvarande blyföroreningar *i många miljöer*" [45]. Genom detta direktiv "fastställs ett gränsvärde för *bly i luften*, som skall bidra till att skydda människor mot *verkningarna av bly i miljön*". [46]

Ett annat exempel återfinns i rådets direktiv 1999/30 av den 22 april 1999. [47] Liksom direktiv 82/884 har detta till syfte att "fastställa gränsvärden... för koncentrationer av... *bly i luften*". [48]

Dessutom anger direktiv 80/778/EEG [49] att även vatten kan innehålla dessa ämnen. Bestämmelserna i detta direktiv stadgar att för dricksvatten, oavsett om det tillhandahålls för dricksvattenändamål eller om det används i ett livsmedelsberedande företag,

41 — Rådets förordning av den 8 februari 1993 (EGT L 37, s. 1; svensk specialutgåva, område 15, volym 12, s. 78).

42 — Artikel 1.1 andra stycket i förordning nr 315/93.

43 — Jorden innehåller även bly och kadmium i sitt naturliga tillstånd, i form av "salter".

44 — Rådets direktiv av den 3 december 1982 om gränsvärde för bly i luften (EGT L 378, s. 15; svensk specialutgåva, område 15, volym 4, s. 56).

45 — Andra övervägandet i direktiv 82/884 (min kursivering).

46 — Artikel 1.1 i direktiv 82/884 (min kursivering).

47 — Direktiv om gränsvärden för svaveldioxid, kvävedioxid och kväveoxider, partiklar och bly i luften (EGT L 163, s. 41).

48 — Artikel 1 första strecksatsen i direktiv 1999/30 (min kursivering).

49 — Rådets direktiv av den 15 juli 1980 om kvaliteten på vatten avsett att användas som dricksvatten (EGT L 229, s. 11; svensk specialutgåva, område 15, volym 3, s. 3).

skall generellt bestämda blyvärden tillämpas. [50]

Vidare återfinns ett flertal gemenskapsrättsliga texter som bekräftar förekomsten av kadmium i vattnet.

I ingressen till direktiv 83/513 [51] anges att "[e]ftersom *förorening genom kadmiumutsläpp till vatten orsakas av ett stort antal industrier*, är det nödvändigt att fastställa dels särskilda gränsvärden beroende på vilken sorts industrier det gäller och dels kvalitetsmål för den vattenmiljö i vilken kadmium släpps ut från sådana industrier" [52].

Genom detta direktiv har rådet fastställt "gränsvärden för utsläppsnormer för kadmium i utsläpp från... [vissa] industrianläggningar" [53] och "kvalitetsmål för *kadmium i vattenmiljön*". [54]

Vidare bekräftar bestämmelserna i direktiv 80/778 att även dricksvatten, oavsett om det tillhandahålls för dricksvattenändamål eller om det används i ett livsmedelsberedande företag, kan innehålla vissa kadmiumvärden. [55]

66. Sammantaget framgår av dessa direktiv att ett väsentligt antal industriföretag släpper ut eller har släppt ut bly och kadmium i miljön. Hur beklagligt detta än är så är förekomsten av dessa båda ämnen i vår naturliga miljö därmed ett faktum. [56]

67. Trädgårdsodlade bär som per definition är odlade i en sådan omgivning är oundvikligen utsatta för förorenande

50 — Se särskilt artiklarna 2 och 3 samt bilaga 1, D, punkt 51 till direktiv 80/778.

51 — Rådets direktiv av den 26 september 1983 om gränsvärden och kvalitetsmål för kadmiumutsläpp (EGT L 291, s. 1; svensk specialutgåva, område 15, volym 4, s. 140).

52 — Fjärde övervägandet i direktiv 83/513 (min kursivering).

53 — Artikel 1.1 första strecksatsen i direktiv 83/513.

54 — Artikel 1.1 andra strecksatsen i direktiv 83/513 (min kursivering).

55 — Se särskilt artiklarna 2 och 3 samt bilaga I, D, punkt 46, till direktiv 80/778.

56 — Det är inte särskilt överraskande att det förekommer blyföroreningar i luften. Det kan erinras om att bilindustrin under lång tid släppte bly i luften, när den bensin som användes för motorfordon ännu inte var "blyfri".

ämnen. Vid sådant förhållande är det inte förvånande att det i "naturligt" odlade jordgubbar finns *spår* av bly- och kadmium*rester*.

68. Därmed kan det konstateras att beteckningen "naturrein" inte *a priori* är oförenlig med förekomsten av nämnda rester i den omtvistade sylten.

69. Vad gäller pesticider kan det hänvisas till direktiv 90/642/EEG av den 27 november 1990.[57] I ingressen till detta direktiv sammanfattas motiven bakom användningen av pesticider (skadebekämpningsmedel) på ett kärnfullt sätt:

"Odling av olika grödor spelar en mycket viktig roll i gemenskapen.

Avkastningen av denna odling *påverkas ständigt av skadliga organismer och ogräs.* Det är *nödvändigt att skydda såväl växter som varor som framställs av växter mot dessa organismer*, inte bara för att hindra att avkastningen sjunker eller skördarna skadas, utan också för att öka produktiviteten inom jordbruket.

Kemisk bekämpning är en av de viktigaste metoderna när man vill skydda såväl växter som varor som framställs av växter från verkningarna av dessa skadliga organismer. Tvingande gränsvärden bör dock sättas så lågt som möjligt med hänsyn till vedertagna odlingsmetoder." [58]

70. Av denna text framgår att användning av pesticider utgör en av de mest vanliga metoderna för att bekämpa skadliga organismer hos frukt och grönsaker.[59] För övrigt används pesticider inte enbart på ett "industriellt" plan eller för odling i stor skala. Även privatpersoner som har krukväxter eller som odlar frukt och grönsaker i trädgården måste tillgripa sådana ämnen för att skydda sina växter.

57 — Rådets direktiv om fastställande av gränsvärden för bekämpningsmedelsrester i och på produkter av vegetabiliskt ursprung inklusive frukt och grönsaker (EGT L 350, s. 71; svensk specialutgåva, område 3, volym 35, s. 258), senast ändrad av kommissionens direktiv 1999/71/EG av den 14 juli 1999 om ändring av bilagorna till rådets direktiv 86/362/EEG, 86/363/EEG och 90/642/EEG (EGT L 194, s. 36), (nedan kallat direktiv 90/642).

58 — Första till fjärde övervägandena i direktiv 90/642 (min kursivering).

59 — EG-domstolen har för övrigt ett flertal gånger konstaterat att "pesticider är ämnen... nödvändiga för jordbruket... " (dom av den 19 september 1984 i mål 94/83, Heijn (REG 1984, s. 3263), punkt 15, och av den 13 mars 1986 i mål 54/85, Mirepoix (REG 1986, s. 1067), punkt 14.

71. Den omständigheten att jordgubbar odlas "naturligt", synes därmed inte utesluta att de innehåller rester av pesticider. Det är riktigt att förordning nr 2092/91, när det gäller "ekologiska" produkter, har ställt upp regler som "innebär avsevärda inskränkningar i användningen av gödningsmedel och bekämpningsmedel". [60] Som jag emellertid redan har konstaterat är d'arbo-sylten inte någon ekologisk produkt i den mening som avses i denna förordning, och det finns inte heller någon uppgift på förpackningen som ger intryck av att den kommer från ekologiska odlingar. [61]

72. Mot bakgrund härav synes beteckningen "naturrein" inte *a priori* vara oförenlig med förekomst av spår av pesticidrester i den omtvistade sylten.

Uppenbar oförenlighet mellan beteckningen "naturrein" och uppmätta värden av bly-, kadmium- och pesticidrester i den omtvistade sylten

73. Det återstår emellertid att granska de uppmätta värdena av bly-, kadmium- och pesticidrester i den omtvistade sylten. Beteckningen "naturrein" är nämligen även sådan att den skulle kunna vilseleda konsumenten om livsmedlet har särskilt höga halter av giftiga eller förorenande ämnen. [62]

74. De av den hänskjutande domstolen angivna värdena bör därför jämföras med de på gemenskapsnivå fastställda maximivärdena.

75. Vad gäller bly och kadmium synes det inte finnas någon särskild rättsakt som reglerar förekomsten av dessa båda ämnen i frukt. Det framgår emellertid av de handlingar som kommissionen har ingett till domstolen att ett flertal studier på detta område har genomförts på internationell nivå och på gemenskapsnivå.

I december 1998 utfärdade FAO:s (FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation) och Världshälsoorganisationens *Codex alimentarius*-kommission [63] rekommendationer för fastställande av internationella gräns-

60 — Nionde övervägandet i förordning nr 2092/91.

61 — Se ovan, punkterna 45—47.

62 — I synnerhet är beteckningen "naturrein" sådan att den skulle kunna vara vilseledande för köparen om livsmedlet på grund av särskilt höga värden av de omtvistade resterna skulle utgöra en hälsofara för konsumenten.

63 — Det bör understrykas att domstolen med jämna mellanrum hänvisar till FAO:s och Världshälsoorganisationens *Codex alimentarius*-kommission: se till exempel dom av den 12 mars 1987 i mål 178/84, kommissionen mot Tyskland (REG 1987, s. 1227), punkt 44, av den 13 december 1990 i mål C-42/90, Bellon (REG 1990, s. I-4863), punkt 14, och av den 4 juni 1992 i de förenade målen C-13/91 och C-113/91, Debus (REG 1992, s. I-3617), punkt 17.

värden för bly och kadmium i vissa livsmedel. När det gällde frukter föreslog kommissionen ett maximivärde om 0,3 mg blyrester per kg och 0,01 mg kadmiumrester per kg [64].

Vidare har kommissionens generaldirektorat för industri (GD III) granskat medlemsstaternas lagstiftning om fastställande av maximivärden för bly och kadmium i livsmedel. I februari 1995 utgavs ett dokument med titeln "Sammanställning av medlemsstaternas gränsvärdesreglering avseende förorenande ämnen i livsmedel". [65] Av detta dokument framgår att medlemsstaterna när det gäller frukt och grönsaker tillåter blyvärden på mellan 0,1 och 0,5 mg/kg och kadmiumvärden på mellan 0,02 och 0,2 mg/kg. Vidare framgår det att tysk lagstiftning vad gäller flertalet frukter tolererar en blyhalt på 0,5 mg/kg och en kadmiumhalt på 0,2 mg/kg.

76. Oberlandesgericht Köln har dock i begäran om förhandsavgörande angivit att sylten från Darbo innehåller följande spår: < 0,01 mg/kg av bly och 0,008 mg/kg av kadmium.

77. Av detta följer att de rester som har uppmätts i den omtvistade sylten är betydligt lägre än vad som är tillåtet enligt de nationella och internationella regler om gränsvärden som beskrivits ovan. Den omtvistade produkten innehåller nämligen 30 gånger mindre bly än vad som är tillåtet — exempelvis — enligt FAO:s och Världshälsoorganisationens *Codex alimentarius*-kommission. Kadmiumhalten är dessutom 25 gånger lägre än vad som är tillåtet enligt den tyska lagstiftningen, för att ta ett annat exempel.

78. Vad gäller pesticider skall det hänvisas till bestämmelserna i direktiv 90/642 av den 27 november 1990, vari rådet uttryckligen har fastställt "gränsvärden för bekämpningsmedelsrester i och på produkter av vegetabiliskt ursprung inklusive frukt och grönsaker". [66]

Av bilaga II till direktiv 90/642 framgår att maximivärdet för rester i jordgubbar har

64 — Bilaga 1 till kommissionens yttrande (s. 8 och 5).

65 — Bilaga 2 till kommissionens yttrande.

66 — Vilket framgår redan av direktivets titel.

fastställts till 5 mg/kg såväl vad gäller procymidon som vinklozolin. [67]

79. I sin begäran om förhandsavgörande har den hänskjutande domstolen angett att d'arbo-sylten innehåller följande spår: 0,016 mg procymidon per kg och 0,005 mg vinklozolin per kg.

80. De i den omtvistade sylten uppmätta mängderna pesticider är således särskilt låga i förhållande till de på gemenskapsnivå fastställda maximivärdena. [68] Procymidonhalten är mer än *300 gånger* lägre än vad som är tillåtet enligt direktiv 90/642. Vinklozolinhalten är dessutom *1 000 gånger* lägre än vad som är tillåtet enligt gemenskapslagstiftningen.

81. Mot denna bakgrund anser jag att beteckningen "naturrein" inte är sådan att den skulle kunna vilseleda konsumenten i fråga om den omtvistade syltens egenskaper och, särskilt, om dess kvalitet, sammansättning och framställningssätt. I synnerhet har det inte på något sätt visats att d'arbosylten på grund av spår av bly-, kadmium- och pesticidrester inte skulle kunna betecknas som "naturlig" eller bära beteckningen "naturrein".

Vidare skall det understrykas att, mot bakgrund av de — i förhållande till de av de behöriga myndigheterna (nationella, gemensamma eller internationella) fastställda maximivärdena — särskilt låga halterna av nämnda rester, den omständigheten att produktens märkning inte upplyser köparen om förekomsten av dessa rester kan inte anses vilseleda konsumenten i den mening som avses i direktiv 79/112.

82. Jag föreslår därför att domstolen besvarar den av Oberlandesgericht Köln ställda tolkningsfrågan med att användningen av beteckningen "naturrein" avseende en jordgubbssylt som innehåller gelébildaren pektin och spår av bly-, kadmium- och pesticidrester i de mängder som har angetts i begäran om förhandsavgörande inte är sådan att den skulle kunna vilseleda köparen i fråga om livsmedlets egenskaper i den mening som avses i artikel 2.1 a i, i direktiv 79/112.

67 — Vad gäller vinklozolin se bilaga II, punkt 1 v i direktiv 90/642, i dess lydelse genom artikel 2 i rådets direktiv 93/58/EEG av den 29 juni 1993 om ändring av bilaga 2 till direktiv 76/895/EEG och bilagan till direktiv 90/642/EEG (EGT L 211, s. 6; svensk specialutgåva, område 3, volym 52, s. 8). Vad gäller procymidon se bilaga II, punkt 1 v och 1 b i direktiv 90/642, i dess lydelse enligt artikel 3 i kommissionens direktiv 98/82EG av den 27 oktober 1998 om ändring av bilagorna till rådets direktiv 86/362/EEG, 86/363/EEG och 90/642/EEG (EGT L 290, s. 25).

68 — Kommissionen betecknar dem till och med som "förvånande låga" (s. 8 i dess yttrande).

Förslag till avgörande

83. Mot bakgrund av ovanstående föreslår jag att domstolen beslutar följande dom:

Artikel 2.1 a i, i rådets direktiv 79/112/EEG av den 18 december 1978 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om märkning, presentation och reklam i fråga om livsmedel, i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 97/4/EG av den 27 januari 1997, skall tolkas så att användningen av beteckningen "naturrein" vad avser en jordgubbssylt av det slag som här är i fråga inte är sådan att den skulle kunna vilseleda köparen i fråga om livsmedlets egenskaper.